

KWESTIONARIUSZ DLA KANDYDATKI NA KOMISARZA**Marta KOS****Rozszerzenie****1. Ogólne kompetencje, zaangażowanie w sprawę europejską i niezależność osobista**

Jakie aspekty Pani kwalifikacji i doświadczenia mają szczególne znaczenie dla sprawowania obowiązków komisarza i promowania ogólnego interesu europejskiego, zwłaszcza w obszarze, za który byłaby Pani odpowiedzialna? Jak przyczyni się Pani do realizacji wytycznych politycznych Komisji? Jak zamierza Pani uwzględnić aspekt płci i włączyć perspektywę płci do wszystkich obszarów polityki podlegających Pani resortowi? W jaki sposób będzie Pani realizować włączanie problematyki młodzieżowej do głównego nurtu polityki?

Jak może Pani wykazać przed Parlamentem Europejskim swoją niezależność oraz zapewnić, że żadna działalność prowadzona w przeszłości, w chwili obecnej ani w przyszłości nie będzie podawać w wątpliwość Pani rzetelności w wywiązywaniu się z obowiązków komisarza?

Moje doświadczenie zawodowe i osobiste, motywacja wewnętrzna i głębokie zaangażowanie w problematykę europejską są gwarancją moich kompetencji jako przyszłego komisarza ds. rozszerzenia.

Mam udokumentowane 35 lat doświadczenia przywódczego w różnych obszarach polityki, w społeczeństwie obywatelskim i sektorze prywatnym. Otrzymałam wiele nagród i odznaczeń za moją pracę jako ambasador (ambasador Roku 2016 w Niemczech i Krzyż Wielki Orderu Zasługi Republiki Federalnej Niemiec) oraz w obszarze szkoleń z przewodzenia i w dziedzinie komunikacji.

Moje zaangażowanie zawodowe zawsze było silnie związane z europejskimi wartościami – wolności i demokracji, sprawiedliwości, inkluzywności i równouprawnieniu płci. Moje osobiste zaangażowanie jest zakorzenione w wartościach, które miałam szczęście nabyć już jako dziecko. To od mojej rodziny przejęłam takie wartości jak wzajemny szacunek i poważanie, zaangażowanie na rzecz innych i osobista odpowiedzialność. Tam nauczyłam się również aktywności w życiu społeczności lokalnej.

Kiedy byłam dyrektorką rządowego Biura Komunikacji i Rzecznika Rządu, rozpoczęliśmy szeroko zakrojoną kampanię na rzecz integracji Słowenii z UE pod hasłem „Home in Europe” (W Europie jak u siebie w domu). Tym hasłem wyraziliśmy, że zawsze czuliśmy się Europejczykami i że wraz z formalnym przystąpieniem do Unii Europa miała stać się tym, czego pragnęliśmy: naszym europejskim domem.

Moje zaangażowanie na rzecz integracji europejskiej i zainteresowanie nią realizowałam później jako wiceprzewodnicząca słoweńskiej Izby Handlowo-Przemysłowej, wspierając przystąpienie mojego kraju do UE i pomagając przedsiębiorstwom w przygotowaniu się do realiów rynku wewnętrznego UE.

Przez siedem lat byłam ambasadorką w Niemczech i Szwajcarii, gdzie dowiodłam swoich umiejętności w promowaniu europejskich wartości i idei. Na placówce w Berlinie byłam głęboko zaangażowana w proces berliński, który jest platformą zacieśniania współpracy z sześcioma państwami Bałkanów Zachodnich.

Sama osobiście doświadczyłam korzyści uzyskania statusu obywatelki Europy, dobrze więc rozumiem aspiracje mieszkańców krajów, które starają się o przystąpienie do europejskiej rodziny, a także złożone procesy wewnętrzne i zmiany, przez które te kraje muszą przejść, aby dostosować się i stać się pełnoprawnymi członkami UE.

Podstawowe znaczenie dla mnie mają wartości i cele UE określone w Traktacie o Unii Europejskiej i Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zgodnie z celami UE będę zawsze działać dla dobra obywateli, walczyć

z wykluczeniem społecznym i dyskryminacją, opowiadać się za zrównoważonym rozwojem, który nikogo nie pozostawia w tyle, oraz szanować bogactwo kulturowe i językowe Europy. Jestem dumna z tego, że język słoweński jest jednym z 24 języków urzędowych UE!

Moje doświadczenie osobiste i zawodowe świadczy o mojej niezależności, uczciwości i lojalności wobec naszych wartości. Całą moją karierę – od niezależnego dziennikarstwa w krajowych i międzynarodowych mediach głównego nurtu po dyplomację i sektor prywatny – zbudowałam na uczciwości, lojalności i niezależności. Będę wierna temu zobowiązaniu, jeśli będę miała możliwość objęcia stanowiska komisarza. Moje kompetencje i zaangażowanie na rzecz Unii Europejskiej wykorzystam dla dobra wszystkich jej obywateli.

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza ds. rozszerzenia zostanie zatwierdzona, będę osobiście odpowiedzialna za wykorzystanie nowego impulsu dla rozszerzenia, o którym świadczą wytyczne polityczne nowo wybranej przewodniczącej Ursuli von der Leyen oraz Program strategiczny na lata 2024–2029 uzgodniony 27 czerwca przez Radę Europejską. W pełni zgadzam się z zasadą, że rozszerzenie jest procesem opartym na osiągnięciach, uzależnionym od tempa postępów osiągniętych przez poszczególne kraje, począwszy od reform podstawowych. Do Unii nie można przystąpić „na skróty” i moim zadaniem będzie dopilnowanie, aby każdy kraj kandydujący i potencjalny kraj kandydujący był traktowany sprawiedliwie i oceniany według tych samych kryteriów i aby postępy każdego z nich opierały się na ich indywidualnych osiągnięciach. W związku z tym wszystkie kraje objęte procesem rozszerzenia, które podzielają perspektywę UE, będę traktować z równą uwagą.

Wraz z wysoką przedstawicielką/wiceprzewodniczącą będę nadal przewodzić ciągłemu i trwałoemu wsparciu dla Ukrainy. Wykorzystam strategicznie wszystkie możliwości Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej, Instrumentu na rzecz Ukrainy i planu wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich. Będę angażować się w integrację regionalną, dobre stosunki sąsiedzkie, pojednanie, a także w ułatwianie rozwiązywania sporów dwustronnych.

Zgodnie z pismem określającym moje zadania będę prowadzić prace nad strategią komunikacyjną, która ma być skierowana do obywateli i zainteresowanych stron w krajach kandydujących i w samej UE i skupiać się na przekazywaniu jasnych informacji o celach i założeniach polityki rozszerzenia i procesu akcesyjnego.

Jestem gotowa współpracować z innymi komisarzami zasiadającymi w kolegium przy przygotowywaniu przedakcesyjnych przeglądów polityki i wieloletnich ram finansowych, aby wspólnie realizować ambitny program reform przygotowujący UE na rozszerzenie.

Trwająca wojna napastnicza Rosji przeciwko Ukrainie to niczym niesprowokowany, nieuzasadniony i nielegalny atak na suwerenny naród, na jego integralność terytorialną i prawo do samostanowienia. Ukraina codziennie walczy o naszą wolność i również ja zobowiązuję się walczyć o tę wolność, angażując się w proces przystąpienia Ukrainy do UE.

W piśmie określającym moje zadania zostałam wezwana do przewodzenia ciągłemu i trwałoemu wsparciu Komisji dla Ukrainy, do czego zobowiązuję się, rozbudowując wsparcie udzielane dotychczas Ukrainie na bezprecedensowym poziomie. Będziemy musieli nadal uzależniać wsparcie finansowe na rzecz odbudowy od reform niezbędnych zarówno do ożywienia gospodarczego Ukrainy, jak i do wsparcia jej na drodze do UE.

Będziemy nadal wspierać Ukrainę przez wdrażanie Instrumentu na rzecz Ukrainy i reform określonych w Planie Ukrainy, a także przez prace nad odbudową Ukrainy we współpracy z naszymi partnerami i za pośrednictwem platformy darczyńców na rzecz Ukrainy.

Biorąc pod uwagę skalę i zakres wsparcia oraz kontekst dużej niepewności, będę nalegać na utrzymanie bardzo wysokiego poziomu kontroli, rozliczalności i przejrzystości, jeśli chodzi o wykorzystanie funduszy UE, a także na skuteczną komunikację z obywatelami zarówno w UE, jak i w Ukrainie, na temat wzajemnych korzyści z udzielanej pomocy.

Współpracując ściśle z pozostałymi członkami kolegium, będę analizować możliwości dalszego wsparcia dla Ukrainy po 2027 r. w ramach ogólnych przygotowań do kolejnych wieloletnich ram finansowych UE.

Na wschodzie głównym priorytetem powinno być zdecydowane włączenie Ukrainy i Mołdawii w proces przystąpienia do UE oraz dążenie do tego, aby Gruzja mogła utrzymać swój kurs na drodze do UE.

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza do spraw rozszerzenia zostanie zatwierdzona, będę współpracować z wysoką przedstawicielką/wiceprzewodniczącą nad opracowaniem i koordynacją podejścia

wspierającego wszystkie kraje Zakaukazia oraz nad nowymi ogólnymi ramami strategicznymi dla Morza Czarnego.

Będę korzystać z moich wieloletnich doświadczeń w ruchu „She Knows”, propagując równouprawnienie płci przez zapewnienie skutecznej realizacji polityki UE w krajach z perspektywą członkostwa w UE. Jestem zwolenniczką wzmocnienia pozycji kobiet w życiu politycznym i wspieram wszystkie kobiety, które już zajmują polityczne stanowiska wykonawcze, np. przez wykorzystanie nieformalnych sieci w krajach objętych procesem rozszerzenia UE.

Opowiadam się zdecydowanie za propagowaniem równouprawnienia płci we wszystkich wymiarach mojej pracy zgodnie ze strategią na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 oraz planem działania w sprawie równości płci III. Dopilnuję tego, aby równouprawnienie płci i inkluzywność były zasadami przestrzeganymi przy realizacji wsparcia finansowego, za które będę odpowiadać, oraz aby perspektywa równości płci była nadal przewodnią zasadą w naszych interwencjach – od etapu wstępnego wyboru finansowanych działań po ich wdrożenie.

Będę wspierać młodzież w każdy możliwy sposób, ponieważ jestem głęboko przekonana, że młode pokolenie jest nie tylko naszą przyszłością, ale także naszą teraźniejszością! UE musi zdobyć serca i umysły młodych pokoleń w krajach naszego sąsiedztwa, tak jak to było w naszym przypadku – w krajach, które przystąpiły do UE w 2004 r. Młodzi ludzie również mają prawo patrzeć na swoją przyszłość i perspektywy z nadzieją i zaufaniem. Inwestowanie w młodzież będzie zatem priorytetem mojej kadencji, również zgodnie z planem działania na rzecz młodzieży z 2022 r.

Inicjatywy takie jak Instrument Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, Instrument na rzecz Ukrainy i Instrument Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego w Mołdawii już teraz koncentrują się na przekwalifikowaniu i podnoszeniu kwalifikacji młodych ludzi, co ma zapobiegać drenażowi mózgow w tych krajach. Ponadto będę nadal wspierać wdrażanie „gwarancji dla młodzieży”.

Jeśli dana mi będzie taka możliwość, będę kontynuować współpracę z siecią Młodych Ambasadorów Europejskich utworzoną we wschodnim sąsiedztwie i na Bałkanach Zachodnich, aby zwiększyć świadomość na temat UE i korzyści płynących z członkostwa. Zgodnie z pismem określającym moje zadania zacznę również wkrótce organizować pierwszą edycję corocznych dialogów z młodzieżą na temat polityki, które powinny się odbyć w ciągu pierwszych 100 dni mojej kadencji.

2. Kierowanie resortem oraz współpraca z Parlamentem Europejskim

Czy może Pani zobowiązać się do należytego informowania Parlamentu o swoich działaniach i działaniach podległych Pani departamentów? W jakim zakresie uznaje Pani swoją odpowiedzialność przed Parlamentem?

Jakie konkretne zobowiązania jest Pani w stanie podjąć w odniesieniu do zaangażowania i obecności w Parlamencie, zarówno w komisjach, jak i na posiedzeniach plenarnych, w odniesieniu do przejrzystości, współpracy i skutecznych działań w następstwie stanowisk Parlamentu oraz składanych przez niego wniosków w sprawie inicjatyw ustawodawczych? W związku z planowanymi inicjatywami lub procedurami w toku – czy jest Pani gotowa udostępnić Parlamentowi na czas informacje i dokumenty na równi z Radą?

Jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza ds. rozszerzenia zostanie zatwierdzona, będę prowadzić ścisły i regularny dialog z Parlamentem Europejskim we wszystkich obszarach wchodzących w zakres moich kompetencji. Jest to szczególnie ważne teraz, kiedy nadaliśmy rozszerzeniu nowy impuls oraz w kontekście geopolitycznym o dużej niestabilności i niepewności. Jest to wspólny projekt, który może zakończyć się sukcesem tylko dzięki ścisłej współpracy między wszystkimi instytucjami i podmiotami.

Zobowiązuję się do utrzymania dobrych, przejrzystych i konstruktywnych stosunków z Parlamentem Europejskim, w pełni uznając, że jestem rozliczana przez parlamentarzystów reprezentujących głos 450 mln obywateli UE. Skuteczna współpraca z Parlamentem i jego posłankami i posłami ma zasadnicze znaczenie dla pełnienia przeze mnie roli komisarza ds. rozszerzenia. Postrzegam bowiem Parlament Europejski jako głos opinii publicznej z całej Unii i zamierzam słuchać tego głosu i uwzględniać go w mojej pracy. Wymaga to otwartego dialogu i ścisłej współpracy z Parlamentem w miarę postępów realizacji programu rozszerzenia UE.

Doceniam kluczowe znaczenie Parlamentu Europejskiego w ramach instytucjonalnych UE i zobowiązuję się do pełnej współpracy z jego członkami na wszystkich etapach procesu kształtowania polityki. Równowaga instytucjonalna ma zasadnicze znaczenie – odpowiedzialność przed Parlamentem to nie tylko wymóg proceduralny, lecz kluczowy filar legitymacji demokratycznej i przejrzystości.

Niedawno powstałe instrumenty, takie jak Instrument Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, Instrument na rzecz Ukrainy oraz Instrument Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego w Mołdawii są przykładem zaangażowania Parlamentu w osiąganie rezultatów w trudnych czasach. Zobowiązuję się do utrzymania takiego podejścia opartego na współpracy, w pełni uznając pilność naszych wspólnych obowiązków i obiecuję postępować z zachowaniem zasad przejrzystości, zaufania i poczucia wspólnego celu. Zobowiązuję się regularnie informować Parlament Europejski o przebiegu procesu akcesyjnego i uczestniczyć w otwartej wymianie poglądów. Będę starać się uwzględniać poglądy Parlamentu Europejskiego na ważne kwestie polityczne, ponieważ jestem głęboko przekonana, że jest to jedyny sposób przygotowania krajów kandydujących do przystąpienia.

Zobowiązuję się uczestniczyć w sesjach plenarnych i posiedzeniach komisji oraz terminowo przekazywać aktualne informacje na temat najważniejszych inicjatyw wchodzących w zakres moich kompetencji oraz informować Parlament przed podjęciem ważnych decyzji lub negocjacji. Będzie się to odbywać zgodnie z naszymi ramami prawnymi, przy jednoczesnym zachowaniu zasady równowagi instytucjonalnej. Zobowiązuję się również do pełnego poszanowania ról przypisanych Parlamentowi i Radzie, między innymi ich roli współprawodawców, zwłaszcza w przygotowaniach do planowanych procedur ustawodawczych i instrumentów finansowych.

Będę uczestniczyć w posiedzeniach komisji parlamentarnych, zwłaszcza Komisji Spraw Zagranicznych (AFET), oraz podczas debat plenarnych w obszarze moich kompetencji. Zaangażuję się również w posiedzenia trójstronne i kluczowe negocjacje, utrzymując bezpośredni kontakt z posłami i posłankami do Parlamentu w ramach stałego dialogu.

W mojej pracy na stanowisku komisarza będę kierować się zasadą przejrzystości. Parlament będzie otrzymywał informacje na równi z Radą wszędzie tam, gdzie jest to przewidziane w przepisach, również w odniesieniu do instrumentów na rzecz Ukrainy, Bałkanów Zachodnich i Mołdawii. Ponadto jestem gotowa składać Parlamentowi sprawozdania z wdrażania tych instrumentów w ramach regularnych dialogów przewidzianych w odpowiednich rozporządzeniach, jak również w ramach dialogu geopolitycznego na wysokim szczeblu z Parlamentem Europejskim na temat Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej III.

Zobowiązuję się również szybko i kompleksowo odpowiadać na rezolucje i pytania parlamentarne. Wspierając rolę Parlamentu Europejskiego w inicjowaniu i kształtowaniu prawodawstwa, którą regularnie potwierdzała przewodnicząca Ursula von der Leyen, będę przedstawiać formalne odpowiedzi na rezolucje w wyznaczonym terminie trzech miesięcy. Będę ściśle współpracować z odpowiednimi komisjami parlamentarnymi na każdym etapie procesu, w szczególności w przypadku rezolucji na mocy art. 225 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zapewniając przy tym kompleksową i terminową reakcję.

Ponadto doceniam zasadniczą rolę Parlamentu we wspieraniu demokracji na całym świecie, zwłaszcza w regionach objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa. Zobowiązuję się do ścisłej współpracy z Parlamentem w zakresie wspierania demokracji, w szczególności w zakresie działań następczych w związku z zaleceniami misji obserwacji wyborów, które mają kluczowe znaczenie dla propagowania standardów demokratycznych i zapewnienia stabilności politycznej w krajach partnerskich. Będę starać się jak najlepiej wykorzystać wpływ UE w tym zakresie przez zapewnienie skoordynowanych i spójnych działań następczych formułowanych na podstawie zaleceń misji.

Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza ds. rozszerzenia zostanie zatwierdzona, będę ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim w zakresie upowszechniania europejskich wartości z krajami sąsiadującymi, zwracając szczególną uwagę na znaczenie demokracji, praw człowieka, inkluzywności i równości. Będziemy wspólnie pracować nad wzmocnieniem pozycji kobiet i młodzieży w życiu społecznym i politycznym. Chciałabym również wykorzystać doświadczenie posłów i posłanek do Parlamentu Europejskiego w zakresie integracji regionalnej, stosunków dobrosąsiedzkich, a zwłaszcza pojednania.

Chciałabym aktywnie włączyć parlamentarzystów w kampanię komunikacyjną, która pozwoli nam jasno informować obywateli i zainteresowane strony w UE oraz obywateli w krajach objętych procesem rozszerzenia o korzyściach płynących z rozszerzenia. Mogłoby się to odbywać przez wspólny udział w imprezach i kampaniach publicznych.

Pytania Komisji Spraw Zagranicznych

3. W kontekście rozszerzenia w wytycznych politycznych na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029 stwierdzono, że „dokończenie budowy naszej Unii jest moralną, polityczną i geostrategiczną koniecznością”. Z zastrzeżeniem procedur decyzyjnych Komisji, jakie byłyby Pani konkretne priorytety i cele w obszarze rozszerzenia w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej (w okresie Pani kadencji) i jak postrzega Pani podział zadań i uzupełnianie się ról z wysokim przedstawicielem / wiceprzewodniczącym Komisji w kwestiach dotyczących polityki rozszerzenia i wschodniego sąsiedztwa? Jakie są Pani zdaniem główne wyzwania (międzynarodowe, regionalne, dwustronne, instytucjonalne itp.) dotyczące sposobu realizacji tych priorytetów i celów oraz w jaki sposób zamierza Pani stawić im czoła i w wystarczającym stopniu poprawić strategię komunikacyjną UE, by zrównoważyć fałszywą narrację i dezinformację, zwłaszcza na temat UE?

Obecny kontekst geopolityczny sprawia, że rozszerzenie staje się jednym z priorytetów politycznych UE, a polityka rozszerzenia jest kluczowym motorem pokoju, wolności i dobrobytu na naszym kontynencie. Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, moim głównym celem będzie intensywna współpraca z partnerami objętymi procesem rozszerzenia, aby pomóc im w postępach na drodze do UE zgodnie z ich własnymi aspiracjami i zaangażowaniem politycznym. Wykorzystam przy tym wszystkie dostępne mi narzędzia i w związku z tym, że w rozszerzenie zaangażowana jest cała Komisja, będę w realizacji tych zadań ściśle współpracować z moimi koleżankami i kolegami w kolegium, a w szczególności z wysoką przedstawicielką/wiceprzewodniczącą. Będę również wspierać proces zapewnienia gotowości UE do przyjęcia nowych członków, w szczególności za pośrednictwem przedakcesyjnych przeglądów polityki.

Jeżeli moja kandydatura na komisarza do spraw rozszerzenia zostanie zatwierdzona, zobowiązuję się w ciągu najbliższych pięciu lat doprowadzić jak najwięcej krajów objętych procesem rozszerzenia do etapu, na którym są one w pełni gotowe do przyjęcia zobowiązań wynikających z członkostwa w UE, a ich negocjacje akcesyjne zostały zakończone. Stanowiłoby to wyraźny sygnał naszego zaangażowania na rzecz rozszerzenia i zapewniłoby naszym partnerów o tym, że Unia wywiązuje się ze swoich obietnic. Jednocześnie zasadą przewodnią musi nadal być podejście oparte na osiągnięciach. Ma to zasadnicze znaczenie dla wiarygodnego i trwałego procesu rozszerzenia. W perspektywie krótkoterminowej skoncentruję się na tym, aby wszyscy kandydaci poczynili postępy na drodze do przystąpienia do UE. Konkretnie chodzi o zamknięcie rozdziałów z Czarnogorą, otwarcie pozostałych klastrow z Albanią oraz otwarcie klastra dotyczącego kwestii podstawowych z Macedonią Północną, Ukrainą i Mołdawią.

Kwestie podstawowe są szczególnie ważne, jeśli chodzi o postępy w negocjacjach, dlatego zamierzam zwrócić szczególną uwagę na postępy w tej dziedzinie. Będę wspierać partnerów objętych procesem rozszerzenia, tak aby niezbędne reformy podejmowane w tej dziedzinie odzwierciedlały trwałe i nieodwracalne zaangażowanie na rzecz demokratycznych rządów i praworządności, w tym walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz poszanowania praw człowieka.

Zapewnienie stałego wsparcia Ukrainie w jej dążeniu do członkostwa w UE będzie kolejnym kluczowym priorytetem mojej kadencji. Pomimo rosyjskiej wojny napastniczej Ukraina poczyniła znaczne postępy w reformowaniu swoich instytucji i ram regulacyjnych. W pełni wykorzystam Instrument na rzecz Ukrainy, aby wspierać odbudowę gospodarczą Ukrainy, inwestycje publiczne i prywatne oraz dostosowanie polityki do wymogów UE. Znaczna część finansowania będzie uzależniona od postępów w kluczowych reformach, które mają również ważne znaczenie dla rozwoju gospodarki i są pomocne w odbudowie i rekonstrukcji. Będę ściśle współpracować z Ukrainą i pomagać w realizacji tych reform, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie ochrony interesów finansowych UE.

Będę również dążyć do stopniowej integracji partnerów objętych procesem rozszerzenia w kluczowych sektorach gospodarki UE. W pełni wykorzystam nowe narzędzia, w tym Instrument na rzecz Ukrainy, plan wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich, platformę inwestycyjną dla Turcji oraz przyszły Instrument na rzecz Mołdawii po jego przyjęciu przez współprawodawców. Kluczowe znaczenie będzie również miało jak najlepsze wykorzystanie możliwości w ramach pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu (DCFTA) z Ukrainą, Mołdawią i Gruzją. Umożliwi to partnerom objętym procesem rozszerzenia czerpanie wymiernych korzyści

z członkostwa w UE w niektórych sektorach, w których zbliżenie przepisów jest wystarczająco zaawansowane przed przystąpieniem, co ułatwi cały proces integracji.

Głównym zadaniem podczas mojej kadencji będzie odblokowanie procesów rozszerzenia. Kwestie dwustronne, zarówno między samymi krajami kandydującymi, jak i z państwami członkowskimi UE, doprowadziły do znacznych opóźnień. Nie kwestionuję zasadności obaw leżących u podstaw tych sporów, uważam jednak, że należy je szybko rozwiązać, aby uniknąć utrudniania postępów partnerów objętych procesem rozszerzenia i podważania wiarygodności całego procesu. Zbadam dokładnie obecną sytuację i będę współpracować z wysoką przedstawicielką/wiceprzewodniczącą nad znalezieniem rozwiązań. Na Bałkanach Zachodnich współpraca regionalna jest zasadniczym elementem układów o stabilizacji i stowarzyszeniu i jest także centralnym elementem planu wzrostu gospodarczego. Uważam, że ponowne skupienie się na perspektywie UE, stopniowa integracja z UE za pośrednictwem planu wzrostu gospodarczego oraz inicjatywy regionalne, takie jak wspólny rynek regionalny, mogą stanowić zachętę do współpracy w regionie i przyczynić się do pojednania i przezwyciężenia zaszłości.

Biorąc pod uwagę ostatnie wydarzenia i złożoną dynamikę w naszym wschodnim sąsiedztwie, nasze partnerstwo z tym regionem musi być adekwatne do zakładanych celów. Będzie to wymagało zróżnicowanego podejścia odzwierciedlającego zmieniające się realia. Konieczne są postępy w negocjacjach akcesyjnych z Ukrainą i Mołdawią. Jeżeli współprawodawcy przyjmą instrument na rzecz Mołdawii, pomyślnie wdrożenie planu wzrostu gospodarczego w tym kraju ma ogromne znaczenie dla jego wsparcia i programu przystąpienia do UE. Przyszłość stosunków UE-Gruzja będzie zależała od kierunku działań władz gruzińskich. Jestem gotowa zaangażować się w te relacje, jak tylko władze gruzińskie podejmą decyzję o zdecydowanym powrocie na drogę do UE. Jestem również gotowa wspierać przemiany polityczne na Białorusi, gdy pozwolą na to warunki. Jednocześnie będę nadal zachęcać i wspierać tych, którzy chcą wolnej i demokratycznej przyszłości dla swoich krajów.

Jeśli chodzi o Zakaukazie, będę nadal realizować plan odporności i wzrostu gospodarczego na rzecz Armenii i wspierać nowe partnerstwo zawarte w Erywaniu. Wsparcie będzie miało formę dotacji i pomocy w przyciąganiu inwestycji. Będę ściśle współpracować z państwami członkowskimi i przyszłym komisarzem do spraw wewnętrznych i migracji, jeśli chodzi o dialog z Armenią na temat liberalizacji reżimu wizowego. W przypadku Azerbejdżanu proponuję skupić się na bezpieczeństwie energetycznym, konektywności i rozwoju gospodarczym, przy jednoczesnej dalszej realizacji programu dotyczącego praw człowieka i praworządności, we współpracy z wysoką przedstawicielką/wiceprzewodniczącą. Będę współpracować zarówno z Armenią, jak i z Azerbejdżanem nad wsparciem procesu pokojowego, próbując propagować stabilność i pokój w całym szerszej rozumianym sąsiedztwie oraz odblokować ściślejszą współpracę w regionie, również w zakresie konektywności. Będę również ściśle współpracować z wysoką przedstawicielką/wiceprzewodniczącą w opracowywaniu spójnej strategii dla Morza Czarnego, w ramach której kontynuować będę realizację kluczowych projektów infrastrukturalnych w celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego i łączności cyfrowej w regionie. Konieczne również będzie zajęcie się wyzwaniami w zakresie bezpieczeństwa w regionie, pogłębionymi przez rosyjskie działania wojskowe. We wszystkich krajach regionu będę inwestować w społeczeństwo obywatelskie, a także będę nadal wspierać rosyjskie organizacje społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka i niezależne media.

Wraz z wysoką przedstawicielką/wiceprzewodniczącą będę również kontynuować wznowienie dialogu z Turcją, która jest krajem kandydującym i partnerem UE. Chociaż negocjacje akcesyjne znajdują się od 2018 r. w martwym punkcie, poprawa współpracy w kwestiach politycznych, gospodarczych i handlowych leży we wspólnym interesie. Współpracy tej muszą towarzyszyć konstruktywne działania ze strony Turcji, zwłaszcza w odniesieniu do rozwiązania kwestii związanych z praworządnością i prawami podstawowymi oraz rozwiązania problemu cypryjskiego, w oparciu o ramy ONZ i zgodnie z odpowiednimi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, a także z zasadami, na których opiera się Unia, oraz z unijnym dorobkiem prawnym.

Skuteczna komunikacja na temat korzyści i wyzwań związanych z rozszerzeniem ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania poparcia publicznego. Jako była dziennikarka głęboko wierzę w siłę komunikacji jako narzędzia pozytywnych zmian. W pierwszych tygodniach mojej kadencji podsumuję obawy związane z rozszerzeniem, co z kolei pozwoli na uwzględnienie ich w szczegółowej strategii komunikacyjnej, którą opracuję z myślą o nakierowaniu jej zarówno na naszych partnerów objętych procesem rozszerzenia, jak i na państwa członkowskie UE. Będę ściśle współpracować z państwami członkowskimi, aby zrozumieć konkretne obawy ich obywateli związane z rozszerzeniem. Liczę również na poparcie Parlamentu Europejskiego w tej debacie.

Jednocześnie jestem świadoma tego, w jaki sposób komunikacja jest nadużywana przez tych, którzy pragną podważyć pozycję UE i jej wartości. Polityka rozszerzenia często pada ofiarą takiej właśnie komunikacji. Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie ujawniła również poważne zagrożenia dla naszego bezpieczeństwa i demokracji. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, nasilę działania związane z europejską tarczą demokracji zapowiedzianą przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen i będę wspierać naszych partnerów w budowaniu odporności na dezinformację i utrzymywaniu procesów demokratycznych. Obejmie to współpracę instytucjonalną, a także wsparcie społeczeństwa obywatelskiego, ochronę dziennikarzy i obronę praw człowieka.

4. W kontekście ogólnych wytycznych przewodniczącej Komisji dotyczących zacieśnienia stosunków Komisji z Parlamentem Europejskim czy mogłaby Pani szczegółowo przedstawić, w jaki sposób zamierza Pani:

- *aktywnie i skutecznie angażować Parlament (jako integralnego gracza „Drużyny Europy”) od najwcześniejszych etapów w procesy opracowywania i rozwijania priorytetów oraz celów;*
- *prowadzić regularną wymianę poglądów na posiedzeniach plenarnych i z Komisją Spraw Zagranicznych; zapewnić „zorganizowany dialog” i, w razie potrzeby, Pani obecność na posiedzeniach komisji w przypadku istotnych wydarzeń lub ważnych przemian; w odnośnych przypadkach zapewnić Pani udział w konferencjach międzyparlamentarnych na temat WPZiB/WPBiO;*
- *zadbać o to, by stanowiska Parlamentu były należycie uwzględniane we wnioskach dotyczących aktów prawnych oraz nowych lub zaktualizowanych komunikatach i strategiach UE, a także o to, by Parlament, a w szczególności jego Komisja Spraw Zagranicznych, były systematycznie i terminowo informowane o takich wnioskach i dokumentach (w tym o pakiecie rozszerzeniowym) oraz by zasięgnięto ich opinii w danej sprawie, a także zapewnić lepszą synchronizację działań Komisji i Parlamentu (np. poprzez systematyczną wymianę, z wyprzedzeniem, planowanych harmonogramów udostępniania oficjalnych dokumentów strategicznych, spotkań i szczytów ministerialnych, propozycji otwarcia lub zamknięcia rozdziałów w negocjacjach akcesyjnych, propozycji otwarcia negocjacji w sprawie umów międzynarodowych, dialogów dotyczących praw człowieka itp.);*
- *dopilnować, aby Parlament otrzymywał odpowiednie informacje i dokumenty na temat polityki rozszerzenia, w tym te udostępniane Radzie, oraz by Komisja Spraw Zagranicznych była niezwłocznie i w pełni informowana, pisemnie i ustnie, na wszystkich etapach negocjacji akcesyjnych, a także o negocjacjach w sprawie umów międzynarodowych, oraz by poglądy Parlamentu były należycie uwzględniane przed rozpoczęciem negocjacji i w trakcie całego procesu;*
- *dopilnować, aby istotne i użyteczne informacje niepubliczne były przekazywane Parlamentowi podczas posiedzeń przy drzwiach zamkniętych;*
- *utrzymywać i zapewniać dalszą współpracę, koordynację między Komisją a Parlamentem oraz skuteczność działań wspierających demokrację?*

Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zamierzam – zgodnie z wytycznymi przewodniczącej Komisji na temat zacieśnienia stosunków Komisji z Parlamentem Europejskim – aktywnie i skutecznie angażować Parlament od najwcześniejszych etapów opracowywania moich priorytetów i celów. Cieszę się na możliwość regularnej wymiany poglądów z Parlamentem Europejskim na tematy z mojego zakresu kompetencji i obiecuję odpowiednio uwzględniać te poglądy. Zapewnię również w trakcie mojej kadencji terminowość przekazywania informacji oraz wymianę opinii z Komisją Spraw Zagranicznych i innymi właściwymi komisjami na temat strategii, sprawozdań rocznych oraz innych planowanych i realizowanych inicjatyw, z należyтым uwzględnieniem wymaganego poziomu poufności.

Jeśli chodzi o politykę rozszerzenia, będę uczestniczyć w zorganizowanym dialogu z komisją AFET oraz we wszelkich dyskusjach z tą komisją na temat pakietu rozszerzeniowego zaraz po jego przyjęciu przez Komisję. Będę informować Parlament Europejski o moich wizytach w krajach objętych zakresem moich kompetencji, oraz będę kontaktować się z komisją AFET i innymi właściwymi komisjami i przekazywać im informacje. Regularny i przejrzysty dialog z Parlamentem Europejskim ma kluczowe znaczenie, jeśli chodzi o poparcie społeczne dla rozszerzenia UE.

Dopilnuję, aby w ramach regularnego dialogu z Parlamentem na temat środków finansowych, za które będę odpowiedzialna, Parlament otrzymywał wystarczająco szczegółowe informacje na temat sposobu wykorzystania funduszy. Będę wdzięczna za opinie posłanek i posłów na temat lepszych możliwości wdrożenia instrumentów finansowych. Będę również należycie informować posłów i posłanki o wszystkich rodzajach umów o partnerstwie z krajami objętymi zakresem moich kompetencji, zgodnie z zasadą dobrej i uczciwej współpracy

międzyinstytucjonalnej i obowiązującymi przepisami, tak aby zapewnić poszanowanie roli Parlamentu w zakresie nadzoru budżetowego.

Będę uczestniczyć w debatach plenarnych Parlamentu Europejskiego, a także w posiedzeniach komisji i w negocjacjach międzyinstytucjonalnych (posiedzeniach trójstronnych). Zobowiązuję się również do ścisłej współpracy z Parlamentem Europejskim oraz do odpowiedniego i terminowego reagowania na kwestie poruszone w rezolucjach, z uwzględnieniem opinii wyrażonych w ramach naszych dwustronnych lub wielostronnych stosunków z partnerami.

Dopilnuję, aby Parlament był natychmiast i w pełni informowany o procesie rozszerzenia i negocjacjach w sprawie umów międzynarodowych. Będzie to wymagać w razie potrzeby niezbędnych mechanizmów zapewnienia poufności informacji.

W stosownych przypadkach jestem gotowa uczestniczyć w odpowiednich działaniach prowadzonych przez Parlament. Chętnie przyjrę się również temu, w jaki sposób możemy wzmocnić synergie w działaniach naszych instytucji w zakresie budowania zdolności, takich jak dialogi im. Jeana Monneta organizowane przez PE, wizyty studyjne, stypendia, konferencje i seminaria parlamentarne, w celu wymiany najlepszych praktyk parlamentarnych, mediacji i promowania dialogu w trudnych sytuacjach. Ponadto jestem gotowa zbadać, w jaki sposób delegacje międzyparlamentarne PE w krajach partnerskich, w szczególności w krajach objętych procesem rozszerzenia, mogłyby pomóc utrzymać dynamikę i nacisk na niezbędne reformy.

5. W wytycznych politycznych na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029 podkreślono, że „przystąpienie do UE zawsze będzie procesem opartym na merytorycznych osiągnięciach – każdy kandydujący kraj będzie oceniany na podstawie postępów w realizacji wszystkich kryteriów”. W jaki sposób zapewni Pani solidne i wzmocnione monitorowanie procesu rozszerzenia w oparciu o sprawozdawczość i ocenę reform i postępów poczynionych przez kraje kandydujące we wszystkich rozdziałach negocjacyjnych, stosując strategicznie ukierunkowaną warunkowość opartą na jasnych wskaźnikach postępów, stosując sankcje za regres w przestrzeganiu podstawowych zasad i wartości lub utrzymując się stagnację reform oraz nagradzając reformy i spełnienie kryteriów dzięki jasnym harmonogramom negocjacji? Zgodnie z pismem określającym Pani zadania będzie Pani pracować nad stopniową integracją krajów kandydujących. Jakie konkretne obszary polityki uznaje Pani za odpowiednie do tego celu i jakie są Pani zdaniem główne reformy międzyinstytucjonalne i związane z polityką, które są niezbędne do pomyślnego przystąpienia krajów objętych procesem rozszerzenia? W jaki sposób zamierza Pani przywrócić wiarygodność procesu rozszerzenia UE, zwłaszcza na Bałkanach Zachodnich, i jakie konkretne środki podejmie Pani, aby zapewnić szybsze postępy w zakresie długo oczekiwanych kluczowych reform w tym regionie?

Moje podejście do rozszerzenia będzie oparte na jasnej wizji: rozszerzenie musi wzmocnić zarówno Unię, jak i jej przyszłych członków. Oznacza to, że przyszli członkowie muszą być dobrze przygotowani i w pełni zaangażowani na drodze do UE; muszą popierać integralność naszych wartości i wiarygodność naszych procesów. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zobowiązuję się niestrudzenie współpracować z naszymi partnerami w procesie rozszerzenia, państwami członkowskimi UE, Parlamentem Europejskim i wszystkimi zainteresowanymi stronami, aby urzeczywistnić taką właśnie wizję. Będę zdecydowanie podtrzymywać podejście oparte na osiągnięciach, dbając o to, aby proces rozszerzenia był rzetelny, wiarygodny i opierał się na wyraźnych postępach. Każdy partner objęty procesem rozszerzenia będzie nadal oceniany indywidualnie w oparciu o jego osiągnięcia według kryteriów UE. Zostanie to zapewnione przez zastosowanie kompleksowych ram, które obejmują przejrzystą sprawozdawczość, warunkowość strategiczną i jasne kryteria odniesienia dotyczące postępów, zgodnie ze zmienioną metodyką rozszerzenia.

Roczny pakiet rozszerzeniowy pozostanie głównym narzędziem oceny reform w odniesieniu do wszystkich kwestii podstawowych (w tym praworządności) i wszystkich rozdziałów negocjacyjnych. Będzie podstawą do sformułowania zaleceń, na podstawie których mierzone są dalsze postępy. Sprawozdania te mają zasadnicze znaczenie dla przedstawienia szczegółowych i przejrzystych informacji na temat postępów poszczególnych krajów objętych procesem rozszerzenia.

Aby zagwarantować pełne wdrożenie reform przyjętych przez kraje objęte procesem rozszerzenia, będę dobrze wykorzystywać rygorystyczne mechanizmy monitorowania i oceny, którymi dysponujemy. Mechanizmy te obejmują regularne oceny dostosowania poszczególnych krajów kandydujących do dorobku prawnego UE oraz szczegółowe sprawozdania z ich wyników w kluczowych obszarach. Główny nacisk zostanie położony nie tylko

na przyjęcie przepisów, ale także na udowodnione wyniki wprowadzonych reform. Przed przystąpieniem do UE dysponujemy wszystkimi narzędziami, aby upewnić się co do wyników krajów kandydujących w zakresie praworządności, w tym walki z korupcją oraz poważną i zorganizowaną przestępczością, a także poszanowania praw podstawowych w praktyce, nie tylko w literze prawa. Będę kontynuować współpracę z innymi komisarzami oraz z Radą i Parlamentem Europejskim w celu wprowadzenia zabezpieczeń, aby po przystąpieniu nie doszło do odwrócenia tych postępów. Każdy przyszły traktat o przystąpieniu musi być sporządzony zgodnie z takim celem.

Ponadto zamierzam dopilnować, aby reformy podejmowane przez kraje objęte procesem rozszerzenia były trwałe i nieodwracalne. Opierając się na wnioskach wyciągniętych z poprzednich rozszerzeń, jestem gotowa podwoić wysiłki i wspierać naszych partnerów objętych procesem rozszerzenia w jak najszybszych – i tak szybkich, jak sobie tego życzą – postępach na drodze do UE. Oznacza to wdrożenie zasady „więcej za więcej”, zgodnie z którą ci, którzy wprowadzają niezbędne reformy, mogą czerpać korzyści ze swoich postępów. Plan wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich jest doskonałym przykładem tego, w jaki sposób możemy pomóc w realizacji tego celu. Instrument Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego, który jest częścią tego planu, umożliwi naszym partnerom otrzymanie dodatkowego wsparcia finansowego uzależnionego od wdrożenia kluczowych reform, jeśli chodzi o kwestie podstawowe i społeczno-gospodarcze. Równocześnie kraje partnerskie mogą czerpać pewne korzyści z integracji z jednolitym rynkiem UE jeszcze przed pełnym przystąpieniem do UE dzięki wdrożeniu innych części planu wzrostu gospodarczego. Będę pracować nad wdrożeniem pierwszego filaru planu wzrostu gospodarczego, opierając się na dotychczasowych zaawansowanych pracach i dodając nowe obszary, w których partnerzy będą mogli mieć dostęp do naszego rynku wewnętrznego. Podobne możliwości istnieją już w przypadku Ukrainy, Mołdawii i Gruzji w ramach pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu (DCFTA). Zamierzam w pełni wykorzystać potencjał wszystkich istniejących instrumentów i nadać priorytet tym obszarom stopniowej integracji, które przynoszą wymierne korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom w UE i w krajach objętych procesem rozszerzenia. Najpilniejsze obszary to zmniejszenie kosztów roamingu i płatności oraz ułatwienie handlu towarami. W trakcie mojej kadencji, jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, zbadam dalsze możliwości stopniowej integracji naszych partnerów objętych procesem rozszerzenia.

Potrzeba zapewnienia trwałości i nieodwracalności reform jest szczególnie istotna w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza w odniesieniu do niezależności sądów i walki z korupcją, gdzie reformy muszą zostać skonsolidowane i utrwalone, aby zapewnić trwałe skutki. Zapewniam, że kwestie podstawowe zawsze będą centralnym elementem tych działań. Głównym celem rozszerzenia UE jest zdecydowane zakorzenienie praworządności na naszym kontynencie. Uwzględnienie najbardziej zaawansowanych krajów objętych procesem rozszerzenia w sprawozdaniu Komisji na temat praworządności ma już na wczesnym etapie postawić te kraje na równi z państwami członkowskimi. Będzie to wyrazem wsparcia dla starań podejmowanych przez te kraje w zakresie reform mających na celu osiągnięcie trwałego postępu w zakresie demokracji i praworządności przed przystąpieniem do UE oraz zagwarantowanie utrzymania wysokich standardów po przystąpieniu. Podejście takie umożliwi rozszerzenie w przyszłości tej praktyki na inne kraje objęte procesem rozszerzenia, jak przewidziano w wytycznych politycznych przewodniczącej. Zostanie to również uwzględnione w procesie akcesyjnym, między innymi w sprawozdaniach rozszerzeniowych i instrumentach finansowania. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, nie zawaham się zaproponować państwom członkowskim zdecydowanych i proporcjonalnych środków naprawczych względem krajów objętych procesem rozszerzenia w przypadku poważnej lub przedłużającej się stagnacji lub regresu we wdrażaniu reform i spełnianiu wymogów procesu akcesyjnego.

Wolne i pluralistyczne środowisko medialne, a także dynamiczne i silne społeczeństwo obywatelskie mają zasadnicze znaczenie dla praworządności. Społeczeństwo obywatelskie i niezależne media odgrywają również kluczową rolę w monitorowaniu postępów we wdrażaniu reform, a także stanu demokracji, praworządności i praw człowieka. Pociągają one rządy do odpowiedzialności, gdy te nie przestrzegają wartości UE. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, dopilnuję, aby wsparcie na rzecz budowania zdolności nadal sprzyjało tworzeniu odpowiedniego do tego otoczenia i aby właściwe podmioty były wspierane w ich demokratycznej roli. Będę również zwolenniczką polityki „zero tolerancji” dla wszelkich form przemocy, zastraszania lub nękania osób, grup, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka czy dziennikarzy.

Jeśli chodzi o reformy międzyinstytucjonalne i związane z polityką, ustosunkowałam się do nich w odpowiedziach na pytanie nr 9.

6. W wytycznych politycznych na następną kadencję Komisji Europejskiej na lata 2024–2029 podkreślono, że „praworządność i wartości podstawowe pozostaną kamieniami węgielnymi polityki rozszerzenia UE”. Biorąc pod uwagę, że procesy akcesyjne mogą odbywać się w sposób odwracalny oraz że podejście oparte na osiągnięciach może również prowadzić do zamrożenia negocjacji akcesyjnych, jakie konkretne kroki podejmie Pani w przypadku

regresu w przestrzeganiu podstawowych wartości i zasad UE, zwłaszcza w odniesieniu do demokracji, praw człowieka, praworządności, w tym niezależności sądownictwa, pluralizmu mediów i walki z korupcją?

Praworządność, demokracja i wartości związane z prawami podstawowymi to kamienie węgielne naszej polityki rozszerzenia. Zobowiązuję się do poszanowania tych wartości i jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, będę ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim i Radą, aby wartości te były nadal głęboko zakorzenione w naszym podejściu. Kwestie podstawowe, takie jak praworządność, dobrze funkcjonujące i niezależne sądownictwo, funkcjonowanie instytucji demokratycznych, prawa podstawowe, walka z korupcją i prawa człowieka, stanowią trzon procesu akcesyjnego. Klaster dotyczący kwestii podstawowych obejmuje rozdział 23 dotyczący sądownictwa i praw podstawowych oraz rozdział 24 dotyczący wymiaru sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa – są to rozdziały otwierane jako pierwsze w procesie negocjacji i zamykane jako ostatnie. Postępy w tych obszarach decydują o ogólnym tempie negocjacji zgodnie ze zmienioną metodyką rozszerzenia z 2020 r.

Proces akcesyjny jest obecnie bardziej rygorystyczny i kompleksowy niż wcześniej. Skuteczne ugruntowanie praworządności i wartości demokratycznych w otoczeniu politycznym i instytucjonalnym, a także szersza kultura społeczna wymagają szeroko zakrojonych reform instytucjonalnych i ostatecznie zależą od woli politycznej i zdolności do przewyciężenia oporu instytucjonalnego wobec takich reform u naszych partnerów objętych procesem rozszerzenia. W związku z tym priorytetowo potraktuję ściśle monitorowanie przestrzegania zasad praworządności i standardów demokratycznych.

W tym kontekście coroczny pakiet rozszerzeniowy to podstawowe narzędzie oceny postępów każdego kraju kandydującego w takich dziedzinach jak niezależność sądów, pluralizm mediów, poszanowanie praw człowieka, walka z korupcją, poważną i zorganizowaną przestępczością oraz równouprawnienie płci. Umożliwia to wczesne i szybkie reagowanie na wszelkie oznaki regresji. Jeśli chodzi o stwierdzanie i zwalczanie naruszeń podstawowych wartości, w pakiecie rozszerzeniowym dokonuje się faktycznej i rzetelnej oceny postępów lub ich braku oraz przedstawia się konkretne zalecenia mające na celu usunięcie niedociągnięć.

Ponadto w przypadku gdy w kraju kandydującym odnotowany zostanie regres w zakresie podstawowych wartości, ramy negocjacyjne przewidują mechanizmy zdecydowanych i proporcjonalnych środków naprawczych. W razie potrzeby nie zawaham się ich uruchomić lub zalecić takie środki i będę gotowa, by je z Państwem omawiać. Środki takie mogą polegać na przykład na zamrożeniu negocjacji w sprawie konkretnych rozdziałów, opóźnieniu otwarcia nowych rozdziałów lub, w poważnych przypadkach, zawieszeniu całego procesu negocjacyjnego. Kluczowe znaczenie ma utrzymanie integralności procesu rozszerzenia, tak aby kraje nie mogły po prostu przyjmować przepisów na papierze, jednocześnie podważając zasady demokracji w praktyce. W przeszłości podejmowano konkretne kroki w takich przypadkach, na przykład w kontekście negocjacji akcesyjnych z Turcją, które znajdują się obecnie w martwym punkcie od 2018 r., czy też negocjacji z Gruzją, w którym to przypadku Rada Europejska w czerwcu 2024 r. uznała, że obecny kierunek działań zagraża dążeniu Gruzji do przystąpienia do UE, co de facto prowadzi do wstrzymania procesu akcesyjnego. Mechanizmy te chronią integralność procesu akcesyjnego. Nie wyklucza to jednak współpracy z krajem kandydującym, jeśli chodzi o przestrzeganie wartości i zasad UE za pośrednictwem innych narzędzi w szerszym kontekście stosunków z UE, jak określono w odpowiednich konkluzjach Rady Europejskiej. Tych zasad będę przestrzegać w mojej pracy.

Jednocześnie warunkiem utrzymania tempa reform jest nagradzanie postępów. Partnerzy w procesie rozszerzenia, którzy osiągnęli wymierne postępy w spełnianiu kryteriów odniesienia, powinni posuwać się do przodu w negocjacjach. Będę wspierać takie podejście. Udzielana będzie też pomoc finansowa i techniczna w celu dalszego wspierania ich wysiłków. Takie podejście oparte na wynikach umożliwia krajom kandydującym korzystanie ze zwiększonego wsparcia UE i większych możliwości stopniowej integracji, w miarę jak kraje te dostosowują się do standardów unijnych.

Wykorzystam te zachęty finansowe, aby jeszcze lepiej egzekwować przestrzeganie zasad praworządności. Już dziś płatności z instrumentów opartych na wynikach, takich jak Instrument Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, Instrument na rzecz Ukrainy oraz proponowany Instrument Wsparcia Wzrostu Gospodarczego w Mołdawii, są uzależnione od pomyślnego wdrożenia uzgodnionych reform, które mają kluczowe znaczenie dla wzmocnienia demokratycznych rządów i praworządności oraz obejmują zasadę nieodwracalności reform. Łącząc wsparcie finansowe z konkretnymi postęпами, możemy zachęcić partnerów objętych procesem rozszerzenia do dalszego angażowania się w te niezbędne reformy.

7. *W odniesieniu do instrumentów finansowania zewnętrznego, w jaki sposób poprawi Pani spójność, skuteczność i przejrzystość pomocy przedakcesyjnej dla krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących, stosując rygorystyczną warunkowość we wdrażaniu Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, Instrumentu na rzecz Ukrainy i innych instrumentów oraz zapewniając rzeczywistą rolę Parlamentu Europejskiego w strategicznym zarządzaniu instrumentami finansowania zewnętrznego, w tym poprzez terminowe dostarczanie pisemnych informacji na temat ich wdrażania? W odniesieniu do wniosków Komisji dotyczących kolejnych wieloletnich ram finansowych, jakie jest Pani stanowisko w sprawie potrzeby utrzymania specjalnego instrumentu przedakcesyjnego? W jaki sposób zagwarantuje Pani, by inwestycje te wzmocniły obecność i wizerunek UE w krajach będących beneficjentami oraz jakie konkretne strategie zamierza Pani wdrożyć, by zwiększyć widoczność i oddziaływanie UE dzięki pomocy przedakcesyjnej?*

Rozszerzenie uznano za priorytet nadchodzącej kadencji.

Uważam, że uzależnienie finansowania od reform wprowadzanych przez naszych partnerów, tak jak w przypadku Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich, proponowanego Instrumentu na rzecz Mołdawii i Instrumentu na rzecz Ukrainy, powinno być brane pod uwagę w przyszłych formach finansowania przedakcesyjnego i polityki wschodniego sąsiedztwa, w połączeniu z innymi formami finansowania. Wsparcie musi mieć charakter skalowalny i być wystarczająco elastyczne, aby uwzględnić nieprzewidywany rozwój sytuacji, w tym możliwość wstrzymania lub przekierowania funduszy w przypadku regresu, lub zwiększenia poziomu finansowania dla tych, którzy przeprowadzają więcej reform lub szczególnie trudne reformy. W przypadku Ukrainy, biorąc pod uwagę utrzymującą się niepewność co do czasu trwania i intensywności wojny, wsparcie musi umożliwiać zapewnienie stabilnej, przewidywalnej i elastycznej pomocy w zrównoważony sposób oraz uwzględnienie potrzeb związanych z odbudową i rekonstrukcją.

Zgodnie z obecnymi wieloletnimi ramami finansowymi budżet UE będzie nadal odgrywał kluczową rolę w tym procesie. Będziemy chcieli zmaksymalizować wpływ naszego wsparcia dla partnerów objętych procesem rozszerzenia za pośrednictwem planu wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich, planu wzrostu gospodarczego dla Mołdawii, platformy inwestycyjnej dla Turcji i Instrumentu na rzecz Ukrainy, aby przyspieszyć konwergencję gospodarczą partnerów z UE i jej jednolitym rynkiem, a jednocześnie pozwolić im opracować odpowiednie standardy i procesy niezbędne do absorpcji funduszy UE i wdrożenia dorobku prawnego UE w praktyce. Zobowiązuję się do dalszego wzmocniania wspomnianych powiązań, w tym do intensywniejszego budowania zdolności administracji krajowych, niezbędnych do skutecznego i wydajnego zarządzania funduszami UE.

W perspektywie kolejnych wieloletnich ram finansowych będę priorytetowo traktować ściśle współpracę z komisarzem ds. budżetu i wysoką przedstawicielką/wiceprzewodniczącą na rzecz kompleksowej reorganizacji finansowania działań zewnętrznych, tak aby były one bardziej skuteczne, ukierunkowane i dostosowane do strategicznych interesów UE. Będę współpracować z naszymi partnerami, aby przygotować ich do przystąpienia, oferując im zachęty do niezbędnych reform strukturalnych i wsparcie dla takich reform. Jeśli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, dopilnuję, aby wzięte pod uwagę zostały szczególne priorytety i właściwości finansowania przedakcesyjnego.

Kolejnym ważnym aspektem, na który należy zwrócić uwagę, jest wpływ rozszerzenia na budżet UE. Kwestia ta zostanie uwzględniona w nadchodzących przedakcesyjnych przeglądach polityki, a także w trakcie negocjacji akcesyjnych. Rozszerzenie Unii zwiększy zapotrzebowanie na zmodernizowany, prostszy i bardziej elastyczny budżet UE, który będzie w stanie dostosować się do różnorodnych potrzeb obecnych i nowych członków. Rozszerzenie jest zatem nie podstawowym czynnikiem, ale dodatkowym powodem, dla którego potrzebny jest dogłębny przegląd naszego budżetu UE, aby mógł on dobrze wspierać nasze obecne i przyszłe cele polityczne.

Parlament Europejski już odgrywa kluczową rolę w strategicznym nadzorze nad naszymi instrumentami finansowania zewnętrznego, w tym przez specjalne dialogi poświęcone Instrumentowi Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III), Instrumentowi Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich oraz Instrumentowi na rzecz Ukrainy.

Widoczność ma kluczowe znaczenie dla maksymalizacji oddziaływania pomocy przedakcesyjnej UE oraz poprawy wizerunku UE w krajach będących beneficjentami pomocy. Działania i inwestycje realizowane za pośrednictwem instrumentów finansowych UE muszą być odpowiednio oznakowane, a obywatele i zainteresowane strony muszą być o nich należycie informowani, zarówno za pośrednictwem władz krajów będących beneficjentami, jak i za pośrednictwem UE, aby dotrzeć do szerszego grona odbiorców w krajach objętych procesem rozszerzenia. Zgodnie z pismem określającym moje zadania będzie to integralną częścią

strategii komunikacyjnej. Ponadto ważne jest prowadzenie regularnego dialogu z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności przez konsultowanie z nimi procesów decyzyjnych, tak jak to miało miejsce podczas przygotowywania Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich oraz Instrumentu na rzecz Ukrainy i planu wzrostu gospodarczego dla Mołdawii.

Pytanie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

8. Pani deklaracja celów przewiduje, że w swoich działaniach położy Pani szczególny nacisk na praworządność i podstawowe wartości oraz że wniesie Pani wkład w roczne sprawozdanie na temat praworządności w krajach przystępujących. W jaki sposób zamierza Pani dopilnować, aby kraje przystępujące do UE podejmowały działania następcze w związku z kwestiami wskazanymi w rocznym sprawozdaniu na temat praworządności? Czy przewiduje Pani włączenie konkretnych kryteriów do odpowiednich rozdziałów negocjacyjnych? W jaki sposób zamierza Pani współpracować z Parlamentem w tym procesie oraz z innymi komisarzami posiadającymi kompetencje w tej dziedzinie?

Jestem głęboko przekonana, że wzmocnienie praworządności i ochrona podstawowych wartości są centralnym elementem procesu akcesyjnego. Jeżeli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, wykorzystam wszystkie dostępne instrumenty, aby zapewnić przestrzeganie tej ważnej zasady. Chodzi między innymi o pełne wykorzystanie warunkowości i zachęt w ramach negocjacji akcesyjnych, instrumentów finansowych, takich jak instrumenty dla Instrumenty na rzecz Ukrainy, Bałkanów Zachodnich, oraz – o ile współprawodawcy poprą przyjęcie proponowanego instrumentu – na rzecz Mołdawii.

Uwzględnienie Serbii, Czarnogóry, Albanii i Macedonii Północnej w sprawozdaniach na temat praworządności z 2024 r. ma na celu zwiększenie udziału krajów kandydujących w bieżących procedurach UE i postawienie ich na wczesnym etapie na równi z państwami członkowskimi. Rozdziały dotyczące tych krajów zawierają kompleksowy przegląd postępów i wyzwań każdego z krajów, podobnie jak w przypadku państw członkowskich UE.

Włączenie krajów kandydujących do sprawozdań Komisji na temat praworządności dodatkowo wspiera ich reformy, które służą realizacji zaleceń określonych w pakiecie rozszerzeniowym i pomagają im w osiągnięciu trwałych i nieodwracalnych postępów w zakresie demokracji i praworządności przed przystąpieniem, a także mają zagwarantować utrzymanie trwałych, wysokich standardów również po przystąpieniu. Zgodnie z wytycznymi politycznymi przewodniczącej będę współpracować z komisarzem ds. demokracji, wymiaru sprawiedliwości i praworządności w celu włączenia innych partnerów objętych procesem rozszerzenia do sprawozdania na temat praworządności, w miarę jak będą na to gotowi.

Coroczny pakiet rozszerzeniowy pozostaje głównym instrumentem Komisji służącym do oceny aktualnej sytuacji i postępów reform w zakresie kwestii podstawowych w procesie rozszerzenia, w tym praworządności i praw podstawowych. W tym pakiecie Komisja przedstawia również zalecenia w odniesieniu do wszystkich obszarów. Proces rozszerzenia musi opierać się na jednym, spójnym zestawie zaleceń. Dlatego sprawozdanie na temat praworządności nie zawiera zaleceń dla krajów objętych procesem rozszerzenia.

W mojej współpracy z krajami kandydującymi i potencjalnymi krajami kandydującymi zamierzam priorytetowo traktować postępy w utrzymywaniu praworządności. Zgodnie z metodyką rozszerzenia ramy negocjacyjne przewidują, że negocjacje w sprawie kłastera dotyczącego kwestii podstawowych są rozpoczynane jako pierwsze i zamykane jako ostatnie. Obejmują one szczegółowe początkowe i pośrednie kryteria odniesienia, jeśli chodzi o rozdziały dotyczące praworządności. Będę dążyć do tego, aby w procesie akcesyjnym ustalone były solidne i sprawiedliwe kryteria odniesienia, które mają pomóc krajom negocjującym w ich spełnieniu, oraz aby Komisja niezwłocznie przeprowadzała oceny po osiągnięciu niezbędnych postępów. Będę zalecać przejście do kolejnego etapu negocjacji z każdym państwem tylko w oparciu o wymierne i stałe postępy w zakresie praworządności.

Będę ściśle współpracować z innymi komisarzami, którzy odpowiadają za tę dziedzinę, zwłaszcza z komisarzem ds. demokracji, wymiaru sprawiedliwości i praworządności, aby zapewnić spójność i skuteczność unijnej polityki rozszerzenia w propagowaniu praworządności i podstawowych wartości. Jak już wcześniej wspomniałam, będę ściśle współpracować z Parlamentem Europejskim w przygotowaniach do rocznego pakietu rozszerzeniowego i będę gotowa do wymiany poglądów z posłami do PE.

Pytanie Komisji Spraw Konstytucyjnych

9. Czy w oparciu o rezolucję Parlamentu Europejskiego z 29 lutego 2024 r. w sprawie pogłębienia integracji z UE w perspektywie przyszłego rozszerzenia zgadza się Pani, że w świetle tego wyzwania potrzebna jest istotna reforma międzyinstytucjonalna UE? Jakie konkretne środki zamierza Pani zaproponować w celu przeprowadzenia reform instytucjonalnych niezbędnych do zapewnienia, aby rozszerzona Unia była w stanie skutecznie funkcjonować i posiadała odpowiednie zdolności do przyjmowania nowych członków i wspierania ich pomyślnej integracji? Jak wyobraża sobie Pani współpracę z pozostałymi komisarzami i przewodniczącą Komisji, aby zagwarantować, że przegląd i zmiana traktatów umożliwią sprawny proces rozszerzenia?

Jakie reformy Pani zdaniem można przeprowadzić bez zmiany traktatów w ciągu najbliższych pięciu lat?

Czy zgadza się Pani na odejście od jednomyślności w celu wprowadzenia skuteczniejszych procedur decyzyjnych? Czy zgadza się Pani, że głosowanie większością kwalifikowaną powinno dotyczyć takich obszarów jak etapy pośrednie procesu rozszerzenia, ochrona demokracji, praw człowieka i praworządności, WRF, sankcje i inne istotne decyzje dotyczące polityki zagranicznej?

Czy poparłaby Pani silniejszy i skuteczniejszy proces decyzyjny w zakresie polityki rozszerzenia UE, w tym nadzór ze strony PE, w celu zwiększenia legitymacji demokratycznej i rozliczalności?

Kolejne rozszerzenia wzmocniły UE i przyniosły znaczne korzyści zarówno starym, jak i nowym państwom członkowskim. Dopilnuję, aby do UE przystąpiły tylko te kraje kandydujące, które są naprawdę gotowe i bezwarunkowo zobowiążą się do przestrzegania wartości, na których opiera się UE.

Potrzebny nam jest również ambitny program reform wewnętrznych, aby zapewnić właściwe funkcjonowanie większej Unii. Zarówno Unia Europejska, jak i przyszłe państwa członkowskie powinny być gotowe w chwili przystąpienia. Unia, rozszerzając się, musi się jednocześnie pogłębiać. Powinniśmy pracować jednocześnie nad tą gotowością po obu stronach. Wątpliwości co do zdolności UE do sprawnego działania pojawiają się już teraz, w Unii składającej się z 27 państw członkowskich, i nie dotyczą tylko przyszłych rozszerzeń.

Rozszerzenie powinno więc być katalizatorem postępów pod względem naszej zdolności do działania, naszych strategii politycznych i programów wydatkowania. Kwestia tego, które reformy są potrzebne i w jakim momencie, będzie musiała zostać przeanalizowana z uwzględnieniem szerszego kontekstu, wykraczającego poza sam zakres problematyki rozszerzenia.

Przedakcesyjne przeglądy polityki, które przeprowadzi Komisja, pomogą w określeniu luk i potrzeb co do tego, gdzie potrzebne są zmiany, aby zagwarantować, że nasza polityka będzie mogła nadal być skutecznie realizowana w większej Unii.

Jak zapowiedziano w wytycznych politycznych, potrzebujemy zmian w Traktacie, które pomogłyby nam usprawnić Unię. Ale powinniśmy się również skoncentrować na tym, co już teraz można zrobić, oraz na obszarach, w których zarysowuje się szeroki konsensus. Przykładowo traktaty już przewidują „klauzule pomostowe” umożliwiające odejście w Radzie od głosowania na zasadzie jednomyślności na rzecz głosowania większością kwalifikowaną w kluczowych obszarach polityki. Komisja nadal zdecydowanie opowiada się za korzystaniem z tych klauzul.

Jeżeli chodzi o sam proces rozszerzenia, potrzeba jednomyślności przy przyjmowaniu nowego państwa członkowskiego jest zrozumiała i w pełni uzasadniona. Niemniej musimy przyznać, że wymóg jednomyślności na każdym etapie procesu może spowolnić proces – wystarczy, że sprzeciwi się tylko jedno państwo członkowskie. Jestem gotowa uczestniczyć w dyskusjach nad ewentualnym dostosowaniem i przyspieszeniem procedur i procesów w odniesieniu do etapów pośrednich w procesie rozszerzenia, przy jednoczesnym poszanowaniu prerogatyw państw członkowskich.

Będę ściśle współpracować z przewodniczącą i innymi komisarzami, aby zapewnić zgodność reform instytucjonalnych niezbędnych do rozszerzenia z szerszymi priorytetami UE. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej – zwłaszcza między Komisją, Parlamentem Europejskim i Radą – będzie miało zasadnicze znaczenie. Zobowiązuję się do dalszego prowadzenia współpracy w tym kierunku.

Ponadto, jak już zaznaczyłam powyżej, dostrzegam ważną rolę opinii publicznej i społeczeństwa obywatelskiego w zapewnianiu przygotowania Unii do rozszerzenia. W tej kwestii zamierzam położyć silny nacisk na jasne i przejrzyste informowanie o wydarzeniach związanych z rozszerzeniem oraz na wysłuchanie opinii obywateli w całej UE i w krajach objętych procesem rozszerzenia.

Pytanie Podkomisji Praw Człowieka

10. Czy zamierza Pani zwiększyć wsparcie Unii Europejskiej dla podmiotów społeczeństwa obywatelskiego i sił demokratycznych, które propagują prawa człowieka, praworządność i podstawowe wartości w krajach objętych procesem rozszerzenia i w innych krajach wchodzących w zakres Pani kompetencji? Jakie konkretne działania zamierza Pani podjąć w tym względzie?

Jak widać z mojej biografii, sama byłam aktywistką społeczną, więc jest to sprawa szczególnie mi bliska. Społeczeństwo obywatelskie jest filarem każdej zdrowej demokracji i jeśli moja kandydatura na stanowisko komisarza zostanie zatwierdzona, obiecuję zrobić, co w mojej mocy, aby wzmocnić pozycję tych kluczowych podmiotów na każdym szczeblu. Już dziś Komisja aktywnie uczestniczy w inicjatywach na rzecz budowania zdolności i zapewnia wsparcie finansowe organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, zwiększając ich zdolność do popierania reform prawnych, angażowania się w kształtowanie polityki i pociągania władz do odpowiedzialności. Chciałabym przy tym zwrócić zwłaszcza uwagę na filar III Instrumentu na rzecz Ukrainy, za pośrednictwem którego Komisja będzie oferować stałe wsparcie obrońcom praw człowieka, podmiotom zwalczającym korupcję i innym inicjatywom oddolnym ze strony dynamicznego i aktywnego społeczeństwa obywatelskiego w Ukrainie, obecnie również z dodatkowym naciskiem na proces przystąpienia Ukrainy do UE.

Jeżeli moja kandydatura zostanie zatwierdzona, zamierzam zacieśnić współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, aby zapewnić bezpieczne i sprzyjające otoczenie, w którym organizacje te mogą działać bez nieuzasadnionych ograniczeń. Tam, gdzie nie jest to możliwe, UE będzie musiała znaleźć sposoby ich wspierania, które nie będą zagrażać ich życiu i źródłom utrzymania. Jesteśmy to winni wszystkim tym, którzy odważnie wspierają UE, narażając się przy tym na ryzyko osobiste. Stała współpraca ze społeczeństwem obywatelskim, niezależnymi mediami i obrońcami praw człowieka będzie moim celem, aby zapewnić wysłuchanie ich opinii i zajęcie się wskazanymi przez nich problemami. Wsparcie techniczne i w zakresie budowania zdolności w ramach naszych instrumentów finansowych musi również być kierowane do społeczeństwa obywatelskiego we wszystkich krajach objętych procesem rozszerzenia i w krajach wschodniego sąsiedztwa.

Wolność wypowiedzi i mediów to niezbędne fundamenty społeczeństwa demokratycznego i jako takie są jedną z podstawowych wartości UE. Są one zatem kluczowym elementem procesu przystąpienia do UE i ważnym kryterium pośrednim, które musi zostać spełnione w ramach rozdziałów dotyczących praworządności w negocjacjach akcesyjnych. Podczas wizyt w krajach objętych procesem rozszerzenia i należących do Partnerstwa Wschodniego zobowiązuję się spotykać z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych działających w różnych dziedzinach, w tym z organizacjami zajmującymi się prawami kobiet oraz reprezentującymi grupy zmarginalizowane, takie jak osoby z niepełnosprawnościami, mniejszości i osoby LGBTIQ.

Będę również nadal współpracować z rządami partnerskimi przez dialog polityczny, między innymi w kwestiach praw człowieka, również w niesprzyjających warunkach politycznych. W krajach, w których kurczy się przestrzeń dla społeczeństwa obywatelskiego, delegatury UE w terenie monitorują sytuację i mogą odróżnić niezależne organizacje społeczeństwa obywatelskiego i medialne od tych, które zostały przejęte przez państwo. Będę również korzystać z prac renomowanych organizacji i partnerów, takich jak Rada Europy, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) i jej Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (ODIHR), w zakresie promowania aktywności obywatelskiej i zaangażowania demokratycznego w trudnych środowiskach.

Dopilnuję, aby nasza pomoc finansowa była zgodna z wartościami UE, w tym z zasadami propagowania praw człowieka, demokracji, praworządności i praw podstawowych. Konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz stosowanie zasady „nie szkodzić” będą nadal stanowić wytyczne dla naszych interwencji. Dzięki temu Komisja będzie mogła przygotowywać interwencje UE zgodne z podstawowymi wartościami oraz przeciwdziałać potencjalnym naruszeniom praw człowieka.